

Ο «Οδυσσέας» βρήκε την... Ιθάκη του

Το πρώτο εποπτευόμενο κέντρο χρήσης ναρκωτικών έχει ανοίξει στη χώρα μας και ειδικότερα στην Αθήνα από τις 3 Οκτωβρίου. Ονομάζεται «Οδυσσέας», λειτουργεί υπό τη «σκέπη» του ΟΚΑΝΑ και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω ΕΣΠΑ. Η εικόνα ενός τοξικομανούς να παίρνει τη δόση του σε κοινή θέα στους δρόμους της Αθήνας σοκάρει και τον πιο ψύχραιμο άνθρωπο, πολλώ δε μάλλον τα παιδιά.

Από τον **Κώστα Μοσχολιό**
(moscholios@attikifreepress.gr)

Οι περισσότεροι από αυτούς τους χρήστες δεν λαμβάνουν κανένα μέτρο προφύλαξης ή υγιεινής και είναι εκτεθειμένοι συνεχώς στους κινδύνους από ασθένειες. Γι' αυτό το λόγο στόχος του «Οδυσσέα» είναι η προστασία της υγείας των ενεργών χρηστών, η έγκαιρη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της υπερδοσολογίας (overdose) και η προετοιμασία ένταξης σε προγράμματα θεραπείας.

Ποιος... είναι ο «Οδυσσέας»

Ο εποπτευόμενος σταθμός «Οδυσσέας» είναι μια πλήρως εξοπλισμένη ιατρική μονάδα με 11 άτομα ιατρικό προσωπικό διάφορων ειδικοτήτων, νοσηλευτές, κοινωνική υπηρεσία και υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης. «Στον σταθμό "Οδυσσέας", δίδεται η δυνατότητα στους χρήστες να κάνουν χρήση ουσιών σε έναν εποπτευόμενο, από εξειδικευμένο προσωπικό, χώρο, όπου τους παρέχουμε όλα τα απαραίτητα για την ασφαλή χρήση ηρωίνης ή άλλων ενέσιμων ναρκωτικών (όπως σύριγγες, τσίπ, κτηρικό οξύ, κεριά, μαντιλάκια απολύμανσης)», είπε αρχικά στην «Αττική freepress» ο επιστημονικό υπεύθυνος του προγράμματος και ψυχίατρος Αναστάσιος Παπακωνσταντίνου.

Σύμφωνα με τον κ. Παπακωνσταντίνου οι χρήστες φέρουν μαζί τους την ουσία, η οποία δεν τους παρέχεται από το κέντρο, την ζεσταίνουν και μετά κάνουν ένεση.

Αφού απολυμάνουν το σημείο και πλύνουν καλά τα χέρια τους, μπορούν να αποκαρπίσουν, παίρνοντας μαζί τους αντισηπτικά και προφυλακτικά. «Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνουμε τη μείωση των λοιμωδών νοσημάτων, την προμήθεια υλικού στους χρήστες πιν ασφαλή χρήση ναρκωτικών, τη μείωση της όλησης για τους πολίτες και ιδιαίτερα

την προστασία της ψυχικής υγείας των παιδιών, από το να βλέπουν στους δρόμους τη χρήση ουσιών. Όλα αυτά με απώτερο στόχο την άμεση αποκατάσταση και απεξάρτηση των χρηστών», επισμαίνει ο επιστημονικό υπεύθυνος του «Οδυσσέα».

Τα στατιστικά στοιχεία από τις πρώτες 36 ημέρες λειτουργίας του σταθμού είναι άκρως ενθαρρυντικά για τη συνέχεια και την επιτυχία του προγράμματος:

- Έχουν γίνει 220 επισκέψεις για τις 3 παραπάνω παρεχόμενες υπηρεσίες (255 επισκέπτες από την έναρξη του υποέργου)

- Έχει γίνει ασφαλέστερη χρήση 160 φορές από 54 διαφορετικούς χρήστες
- Ανάταξη περιστατικών υπερδοσολογίας (overdose) σε 2 άτομα

- Πρόληψη υπερδοσολογίας (overdose), με διενέργεια στενής παρακολούθησης σε 8 άτομα με σημαντική καταστολή

- Έχουν γίνει επίσης σε:

- 7 άτομα συναντήσεις ψυχολογικής υποστήριξης από τον ψυχολόγο του σταθμού

- 8 άτομα συμβουλευτική/παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες, από τον κοινωνικό λειτουργό
- 1 άτομο περιποίηση τραύματος, από το νοσηλευτικό προσωπικό, στη Μονάδα Άμεσης Βοήθειας και Υποστήριξης (MABY).

Η ανάγκη λειτουργίας του κέντρου και το προφίλ των χρηστών

Η ανάγκη δημιουργίας του κέντρου «Οδυσσέας», που σημειωτέον σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες λειτουργούν από το 1986 πάνω από 90 παρόμοια κέντρα, προέκυψε από το γεγονός, πως οι χρήστες ναρκωτικών βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας. Όπως μας είπε ο κ. Παπακωνσταντίνου, «εάν πάει σε νοσοκομείο κάποιος χρήστης τον δίδωνου, λέγοντάς του "πήγαψε στον ΟΚΑΝΑ". Οι αιθούσες χρήσης ουσιών από την άλλη πλευρά είναι ο προθάλαμος για να μπει κάποιος τοξικομανής στο δρόμο της απεξάρτησης».

Το πρώτο πράγμα που κάνει το προ-

σωπικό του «Οδυσσέα» με κάποιον νεοεισερχόμενο χρήστη στον σταθμό είναι η συζήτηση μαζί του και η καταγραφή της «κλινικής του εικόνας, εάν δηλαδή πάσχει από κάποια ψυχική νοσηρότητα. Ήδη το 27% των εξυπηρετούμενων, σύμφωνα με τη ψυχιατρική αξιολόγηση του προσωπικού του σταθμού, υποφέρουν από ψυχική νόσο, για την οποία δεν παρακολουθούνται ή κάποια στιγμή ακολούθησαν κάποια φαρμακευτική αγωγή την οποία διέκοψαν. Ως εκ τούτου, 14 εξυπηρετούμενοι του σταθμού «Οδυσσέας» παραπέμφθηκαν για περαιτέρω ψυχιατρική διερεύνηση/αντιμετώπιση.

Παράλληλα, σύμφωνα με τα ατομικά ιστορικά που λαμβάνονται κατά την εγγραφή και προεγγραφή, κατά δήλωση των εξυπηρετούμενων:

- Οι περισσότεροι είναι Έλληνες και άστεγοι

- 8% των χρηστών δεν παρουσιάζουν συννοσηρότητα με ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ ή/και HIV

- 14% δεν έχουν εξεταστεί για τα παραπάνω και παραπέμφθηκαν για σχετικές εξετάσεις

Εξάλλου, οι χρήστες συμπληρώνουν ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με την αναγκαιότητα λειτουργίας του σταθμού και λήψη πληροφοριών σχετικές με τη χρήση, τις ουσίες που υπάρχουν στην κυκλοφορία, τα προβλήματα των χρηστών και πιθανές προτάσεις τους. Όπως τόνισε ο κ. Παπακωνσταντίνου, «με το ερωτηματολόγιο και τη συζήτηση με τους χρήστες μαθαίνουμε εκτός των άλλων και τι γίνεται στην "γιάτσα" και εάν κυκλοφορεί κάποια νέα επικίνδυνη ναρκωτική ουσία».

Σχετικά με τις ώρες λειτουργίας ο «Οδυσσέας» είναι ανοικτός από τις 8:00 έως τις 16:00, ενώ η χρήση γίνεται από τις 09:00- 14:30. Στόχος είναι, σύμφωνα με τον επιστημονικό υπεύθυνο, να διευρυνθούν οι ώρες λειτουργίας και το απόγευμα, ενώ ο κ. Παπακωνσταντίνου υπερτάνισε το ενδιαφέρον που έδειξε ο δήμος Αθηναίων για τον σταθμό, ευελπιστώντας σε μια συνεργασία μαζί του με την παροχή κάποιου χώρου εκ μέρους του δήμου για τις συνεχείς αυξανόμενες ανάγκες του «Οδυσσέα».